

BCG-vaccination till barn som löper ökad risk att utsättas för tuberkulossmitta - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	1
2.	Allmänt	2
3.	Ansvar och roller	2
3.1.	Läkare och sköterska på Barnklinik.....	2
3.2.	BHV-sjuksköterskor och BHV-läkare.....	2
3.3.	Vårdenhetschef/verksamhetschef	2
4.	Beskrivning	3
4.1.	Vaccination inom barnhälsovården	3
4.2.	Riskgrupp	3
4.3.	Ansvar för bedömning	3
4.4.	Frågeformulär och föräldrainformation	3
4.5.	Vaccination inom barnhälsovården	4
4.6.	Samordning	4
5.	Plan för kommunikation och implementering	4
6.	Dokumentinformation	4
7.	Referenser	5

1. Syfte och omfattning

Dokument är en rutin för vaccination med BCG-vaccin till barn i riskgrupper för tuberkulos (TB). Syftet är att tydliggöra barnklinikens och barnhälsovårdens respektive ansvar, och säkerställa att barn 0-6 år vaccineras enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Av barn födda i Region Gävleborg kan upp till en fjärdedel identifieras som tillhörande riskgrupperna. Därtill kommer kompletterande vaccinationer, i huvudsak av nyanlända barn (0-6 år) från riskländer. Nästan alla barn vaccineras inom primärvård.

Rutinen avser inte barn som, efter nyföddhetsperioden, anses utsatta för TB-smitta i sin hemmiljö. De identifieras, vid smittspårning i regi av Smittskydd, och blir föremål för individuell handläggning.

Barn äldre än sex år, och vuxna, vaccineras inte längre rutinmässigt med BCG. Resevaccination är inte en uppgift för vare sig barnhälsovård eller barnsjukvård.

2. Allmänt

BCG-vaccination erbjuds till

- barn som har en förhöjd risk att smittas av TB, såsom vid tuberkulos i familjen, hushållet eller vid resa utomlands till länder med ökad risk för TB-smitta.
- barn som har sitt familjeursprung i länder som av WHO definieras som riskländer.

[Riskländer avseende Tuberkulos - Folkhälsomyndigheten](#)

Genom vaccination till riskgrupper skyddas små barn mot svåra former av TB, som hjärnhinneinflammation och generaliserad TB. Vaccinet har också visat ett gott skydd mot lungtuberkulos, även hos äldre barn.

[Länk: BCG-vaccination, ur Rikshandboken Barnhälsovård](#)

3. Ansvar och roller

3.1. Läkare och sköterska på Barnklinik

Ansvarar för att rutinen samt gällande rekommendation avseende preventiva insatser mot TB och BCG-vaccination följs.

I praktiken ansvarar man - på BB/innan hemgång - för identifiering och vaccination av två, mycket små, men tydligt definierade grupper:

- Nyfödda barn i familjer/hushåll där smittsam TB är konstaterad eller befarad
- Nyfödda barn vars familj inte kan förutsättas ha etablerat kontakt med BVC inom en månad

BVC meddelas att vaccination genomförts via kryss i rutan för "BCG" på blankett FV2. Förtydligande kan göras i fritext. Journalföring görs så att information om vaccinationen överförs till nationellt vaccinationsregister.

Remiss till BVC erfordras ej längre, för övriga barn tillhöriga riskgrupp.

3.2. BHV-sjuksköterskor och BHV-läkare

Ansvarar, för övriga nyfödda, för att rutinen samt gällande rekommendation avseende preventiva insatser mot tuberkulos och BCG-vaccination följs.

3.3. Vårdenhetschef/verksamhetschef

Ansvarar för att rutinen görs känd, för personal som arbetar med nyfödda eller inom barnhälsovård, samt att den efterföljs.

4. Beskrivning

4.1. Vaccination inom barnhälsovården

Alla spädbarn som hör till riskgrupp rekommenderas BCG-vaccination vid sex veckors ålder. Ålder för vaccination får variera mellan fyra och åtta veckor, givet att PKU- och SCID-prov tagits, att inte positivt svar meddelats från SCID-screening, samt att modern inte behandlats med immunsuppressiva läkemedel under graviditeten.

4.2. Riskgrupp

Barn med föräldrar, syskon eller annan person som barnet bor tillsammans med, från ett land med ökad eller hög TB-förekomst, vilket innebär > 40 fall/100 000 invånare.

[Riskländer avseende Tuberkulos \(och Hepatit B\) - Folkhälsomyndigheten \(FoHM\)](#)

4.3. Ansvar för bedömning

BHV-sköterska kan ordinera BCG-vaccination baserat på uppgifter om förälders ursprungsland.

Ställningstagande till BCG-vaccination bör göras vid någon av de första kontakterna med familjen och senast vid teambesök på BVC vid fyra veckors ålder.

En individuell bedömning ska göras för även barn från länder som inte finns med i listan över riskländer.

Innan BCG-vaccination bedöms varje barn individuellt för att utesluta kontraindikation.

Bedömning avseende ev. behov av TST (Tuberculin skin test, ”PPD”) före BCG-vaccination till barn > 18 månader ska göras.

Kompletterande vaccination av barn 18 månader till sex år görs endast vid strikt negativ tuberkulinreaktion (0 mm). Mindre barn behöver vanligen inte testas före BCG vaccination givet att de inte exponerats för TB.

4.4. Frågeformulär och föräldrainformation

Om nyfött barn tillhör riskgrupp bedöms det med inför vaccination med ett [frågeformulär på Region Gävleborgs Samverkanswebb](#) riktat till både förälder och BHV-sjuksköterska. Vid utfall i formuläret finns anvisning rörande läkarkonsultation.

Föräldrainformation på olika språk finns för utskrift via Rikshandboken.

4.5. Vaccination inom barnhälsovården

Vaccinering sker på BVC och utförs av BHV-sjuksköterska/BHV-läkare som har kompetens och är väl förtrogen med förfarandet.

Varje vaccinator ska ha god kännedom om Rikshandbokens text om BCG-vaccination. Sjuksköterska med specialistutbildning till distriktsköterska/barnsjuksköterska är behörig att ordinera BCG-vaccination till barn i riskgrupp.

4.6. Samordning

Om erfarenhet och kompetens saknas hos den enskilde BHV-sjuksköterskan/BHV-läkaren informerar hen sin närmaste chef som därefter planerar hur samverkan och samordning kan ske inom samverkansområdet för att säkerställa att barn i riskgrupp erhåller BCG-vaccination

5. Plan för kommunikation och implementering

Kommuniceras via Hälsovalskontoret till vårdenhetschefer och verksamhetschefer inom Primärvård.

Inom barnkliniken till läkare och sköterskor som medverkar vid undersökning av nyfödda enl. FV 2.

Barnhälsovårdsenheten ansvarar för information och utbildning till BHV-sjuksköterskor/BHV-läkare.

6. Dokumentinformation

Pär Lindström, BHV-enhet
Margareta Elmelind, HVK
David Skog, BUS
Alf Kågström, BUS
Göran Westerlund, AoMh
Christian Ehrenborg, Smittskydd

7. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Rekommendationer för preventiva insatser mot tuberkulos	Folkhälsomyndigheten
Screening för svår kombinerad immunbrist	Socialstyrelsen
Riskländer avseende tuberkulos	Folkhälsomyndigheten
BGC-vaccination	Rikshandboken Barnhälsovård
Frågeformulär inför BGC-vaccination	Region Gävleborgs Samverkanswebb

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet